

té které devisy. Spekulace jest si však vědoma těchto důvodů více než kdo jiný a dovede jejich účinky urychlití nýbrž i hnáti do extrémů, aby tím více mohla ze své předvídatosti těžiti. Proti tomu snad by se mohlo na obranu spekulace ještě uvéstí, že která měna nemá žádných škraloupů, nemá se čeho báti. Avšak kterou měnu možno nyní po otřesech válečných a poválečných považovati za bezvadnou? Každá měna vyrůstá z hospodářské situace svého státu a po válce není státu, který by neměl nějaké hospodářské obtíže, které nelze nazvati normálními. Je tedy každá měna vydána nebezpečí útoku spekulace. Útěchou jí může býti, že dokud se podmínky, které určují její bonitu, nebudou zhoršovati, jest útok pro každou spekulaci problematický. Má tedy aspoň spekulace tu dobrou vlastnost, že udržuje a přivádí jednotlivé měny na dráhu cnosti a třeba ani ne přísné ctnosti, kterou má Československu Keynes tak za zlé.

Dr. Lepář.

Statistika nemocenského pojištění za rok 1921, sestavilo pojistně technické oddělení ministerstva sociální péče, nákladem téhož ministerstva, v Praze, 1923. — Dílko toto jest vskutku jen statistikou; vykazuje počet nemocenských pokladen, pohyb členstva, nemocenskou statistiku, účetní výsledky hospodářství finančního a statistiku o činnosti rozhodčího soudu.

Dr. Jindřich.

JUDr. Evžen Štern: Základy československého dělnického práva. Československý Kompas. V Praze, 1923. 8°, stran 52, cena není udána. — Práci tuto rozdělil autor na čtyři díly. V prvním díle pojednává o úpravě pracovní doby, rozebírá ustanovení zákona o osmihodinné době pracovní, o noční práci a o ochraně žen a osob mladistvých.

V druhém díle zmiňuje se o péči o nezaměstnané, podává statistická data, týkající se osob, podporovaných v nezaměstnanosti a připojuje úvahu o způsobech podpor v nezaměstnanosti, zvláště pak o t. zv. systému gentském.

Třetí díl tohoto spisku všímá si zákona o úpravě pracovních a mzdových poměrů v domácí práci a seznamuje čtenáře se zásadami tohoto zákona i s praktickým jeho prováděním, vytýká jeho přednosti a vady.

V posledním díle pojednává autor o závodních radách a výborech, zmiňuje se o historickém vývoji, pojednává o organizaci, účelu a funkcích těchto činitelů, zvláště pak věnuje svoji pozornost úpravě v hornictví.

Dílko podává plastický obraz o tom, co bylo u nás vykonáno na poli dělnického práva v posledních pěti letech. Autorovi podařilo se podati čtenáři jako jeden celek ustanovení zákonná, dosud porůznu roztroušená.

Dr. Jindřich.

Henry Ford: Můj život a dílo. — »Sfinx« Praha, Zbořenec. — 8°. I. — III. díl — Kč 36. Henry Ford, dnes jedna z nejvýznamnějších osobností Ameriky, seznamuje ve své knize širokou veřejnost jednak s osudy svého života, hlavně však s tím, jak se má chápat moderní obchod a průmysl a na jakých zásadách musí nutně spočívat, má-li býti trvale úspěšným. Takovou zásadou, vybudovanou na zralé úvaze, jest Fordovi »služba veřejnosti«. Dochází k ní tím způsobem, že si kladde otázku, proč jest zde obchod a průmysl a odpovídá: proto, aby sloužil veřejnosti. Takto chápaný účel a podklad obchodu a průmyslu připravuje půdu Fordovi pro ostatní dnes choulostivé otázky rázu více sociálního, na příklad jak odpomoci bídě, aniž by bylo třeba býti milosrdným a udíletí almužny, jak docílití, aby výrobky byly laciné a mzdy dělníků co nejvyšší, co mají znamenati peníze samy o sobě pro obchodníka a průmyslníka a j. Důsledkem vůdčí zásady Fordovy »služby veřejnosti« jest další jeho zásada, že totiž každý podnik musí spočívat na práci, neboť všechny podniky vybudované na basi jen peněžní nemají se stanoviska »služby veřejnosti« nižádného oprávnění, jsou jen nutným zlem, musí, až společnost prohlédne, zaniknouti. Z tohoto principu vyplývá Fordův odpor proti bankám a finančním kruhům vůbec. Peníze dle Forda, jsou pouze nástrojem výrobním a nemají samy o sobě žádné hodnoty; že banky ovládají dnes průmysl tkví v tom, že mají v rukou

úvěr. Banky, věnující se svému vlastnímu prospěchu, nesledují ani zdaleka, dle Forda, sociálního významu průmyslu, který neznamená toliko vydělávání peněz, nýbrž účelem a vůdčí myšlenkou jeho jest vytvoření veřejně užitečné myšlenky a její rozmnožení v takovém počtu, kolik je lidí, kteří ji potřebují. Názory Fordovy na průmysl, hlavně však na obchod a národní hospodářství mají v sobě mnoho zajímavého i pro právníka a národního hospodáře.
—Km.—

Dva právnícké kalendáře 1924. (Dr. M. Navrátil: Právnícký kalendář 1924, a JUDr. Robert Swoboda: Stiepels Deutscher Juristenkalender 1924.) Navrátilovo zpracování jest rozsáhlejší, ježto snaží se býti úplným přehledem a soupisem právníků činných v praxi v republice i mimo ni, kdežto zpracování Swobodovo jest omezeno na úřady soudní, advokáty a notáře, a z administrativy pouze na politické úřady II. a I. instance. V tom jest jakýsi nedostatek. Za to Stieplovo vydání jest o to praktičtější, že doplněno jest advokátním a notářským tarifem a seznamem soudních a poštovních poplatků. Jeho zpracování určeno jest jeho účelem.
—á—

Dr. Jos. Macek: Jak se dělá nezaměstnanost, dražota a bytová tíseň a proč se prohrávají stávky. Pr., Ústř. děln. nakl., str. 126, Kč 8.—. Kniha obsahuje řadu článků uveřejněných hlavně v 28. Říjnu v letech 1922—3. Jsou určeny hlavně pro dělníky a mají jim ukázati, jak nesprávně jsou hospodářsky orientováni a jak mylné jsou jejich předsudky. Dokazují, že hospodářskou krizi jsme vlastně vinni sami, svou hospodářskou politikou, jejímiž původci jest několik bankéřů a průmyslníků, kteří si dovedli získati dělníky za pomocníky při vymáhání ochranných cel a zákazu dovozu cizího zboží. Následek ovšem je, že agrární kruhy žádají o zavedení cel obilních a na konec to vše odnesou — lidé v námezdním poměru.

Všechny jednotlivé stati obsahují autorovo »ceterum censeo«: Zrušte povolovací řízení, ochranná cla, spojte trh domácí se zahraničním. Program hospodářské soběstačnosti v našich poměrech jest mu nesmyslem. Prostý člověk má býti napálen vlastenckými frásemi o ochraně národní práce. Při tom neškodí pouze výše cel, ale snad ještě více libovůle a šikany úřadu při povolování, pro něž uvádí autor četné doklady.

Jedině spojením našeho trhu se světovým je možno ustálení cen pod vlivem světové soutěže. Teprve toto ustálení umožní také větší stabilní ruch a odstranění bytové nouze.

Dělnictvo chybuje nejvíce tím, že lpí pouze na požadavcích mzdových, jichž nemůže udržeti a proto prohrává stávky. Musí odvrátiti frontu: nebáti se tolik snížení mezd, ale bojovati o stlačení cen životních potřeb a výrobních pomůcek. Musí donutiti podnikatele průmyslové i velkozemědělské, aby se přizpůsobili převratu, který nastal osamostatněním našeho průmyslového státu.

Články jsou psány s neobyčejnou vervou, názory autorovy jsou tu podány hodně srozumitelně, jest tu sneseno dosti dokladů. A třebaš nelze vždy s autorem souhlasiti, nelze mu upříti bystrý postřeh.

J. B.

Věstník hlavního města Prahy (ročník XXXI., seš. I.—8., redaktor JUDr. Jan Balabán) velmi dobře řízený, přináší vedle běžných zpráv o městské administrativě i články rozpravné, které mohou zajímati po stránce správně-právní. Tak v letošním ročníku je tu pojednání o zahraniční půjčce obecní, pak některé dobrá zdání jako archiváře dra V. Vojtíška »O městském sboru střeleckém a jeho právu k ostrovu Střeleckému«, k témuž tématu, totiž sporu pražské obce se střeleckým sborem o tento ostrov, vztahuje se i článek dra Edvarda Šebesty »K historii střelnic a Střeleckého ostrova« a konečně poznámky dra Boh. Štědrého k »Důsledkům ustanovení § 2. a 14. zák. o Velké Praze ze 6. února 1920. č. 114 sb. z. a n.« Není třeba ani připomínati, že také mnoho právníckých zajímavostí přinášejí i poznámky o schůzích, jednotlivých úředních agendách, ofertách, nadacích a stipendiích a pod.

V.